

Már most érdemes készülni a 2015-ös zöldítési követelmények teljesítésére

(Részletes tájékoztatás)

A szakmai közvéleményt méltán foglalkoztatja a 2015-ben induló új közvetlen támogatási rendszer. Ezen belül az ún. **zöld komponens** újszerűségével is figyelmet érdemel. Magyarországnak, ahogyan mind a 28 tagállamnak, 2014. évben többlépcsős bejelentési kötelezettségnek kell eleget tennie a Bizottság felé a közvetlen támogatás zöldítés elemére vonatkozóan. Az alapos előkészítő munka eredményeképpen 2014. július végén **Hazánk teljesítette a bejelentés első fordulóját**, mellyel megalapozta a magyar zöldítési modell 2015-től alkalmazandó keretrendszerét.

Az előzmények közül ki kell emelni, hogy a 2014 és 2020 közötti többéves pénzügyi keretről (*Multiannual Financial Framework, MFF*) szóló tárgyalások során a zöldítés külön vitacsomag volt, mivel a zöld komponens a reform teljesen új elemeként kerül bevezetésre. A Tanácsban és a Bizottsággal való tárgyalásaink hatására **a zöldítés szabályrendszere határozottan egyszerűbb és életszerűbb lett, mint az eredetileg várható volt a Bizottság javaslata alapján.**

A közvetlen kifizetési rendelet (1307/2013/EU rendelet) tartalmazza a zöldítés alapvető szabályrendszerét. Ennek értelmében **a mezőgazdasági termelőknek három zöldítési gyakorlatot kell végezniük:**

- **a növénytermesztés diverzifikálása:** a 10 hektár fölötti szántón gazdálkodóknak adott évben legalább két különböző növénykultúrát kell termesztelniük, míg a 30 ha feletti szántóval rendelkezőknek legalább három féle növényt; a legnagyobb területen termesztett növény a szántóterület legfeljebb 75%-át foglalhatja el, három növény esetén pedig a két legnagyobb területen termesztett növény együttesen nem teheti ki a szántóterület több, mint 95%-át;
- **állandó gyepterület fenntartása:** a környezeti szempontból értékes gyepek átalakítása, feltörése nem megengedett, továbbá országos szinten is meg kell őrizni összességében az állandó gyepek arányát a 2012-2015-ös referenciához képest, legfeljebb 5 százalékos romlást megengedve;
- **ökológiai célterület fenntartása:** a 15 hektár fölötti szántón gazdálkodóknak a szántóterületük 5%-ának megfelelő kiterjedésű ökológiai célterülettel kell rendelkezniük.

A hazai mezőgazdasági termelők adottságait és a jogszabály adta lehetőségeket alaposan mérlegelve, a terménydiverzifikáció követelményének betartásán túl a következő döntések alapján kell készülni a zöldítés 2015. január 1-jei bevezetésére, amellyel a gyakorlatban először a jövő évi egységes kérelemben találkozunk majd a

gazdálkodó, de a vonatkozó hazai jogszabályok és **a hivatalos tájékoztató anyag (praktikusan: gazdálkodói kézikönyv) még ebben az évben el fog készülni:**

1. Magyarország az állandó gyepterületek arányát nemzeti szinten tartja fenn.

Ennek fő indoka, hogy az üzemszintű gyepfenntartási kötelezettség előírása aránytalanul nagy terhet rótt volna a döntően nem gyepgazdálkodással foglalkozó mezőgazdasági termelőkre. A természeti szempontból értékes, ennél fogva külön lehatárolt gyepeket egyáltalán nem lehet feltörni ebben az esetben sem, mint ahogyan azt a természetvédelmi szabályozásunk is tiltja.

2. Magyarország a rendelet által meghatározott, valamennyi ökológiai fókuszterület (EFA terület) bejelentésére lehetőséget ad a mezőgazdasági termelőknek a kőfalak kivételével.

Minden termelőnek, aki 15 hektár fölötti szántón gazdálkodik, a saját területén vagy bizonyos fókuszterületek esetében (tájképi elemek, védelmi sávok) azzal szomszédosan is ki lehet jelölnie 5%-os arányban önálló ökológiai fókuszterületét.

A 2015. január 1-jétől ökológiai fókuszterületként elismertethető területek a következők:

- parlagon hagyott földterület;
- teraszok;
- tájképi elemek: fás szárú növényzettel borított sávok, elszigetelten (magányosan) álló fák, fasor, facsoport, táblaszegély, tavak, vizes árkok;
- védelmi sávok;
- agrár-erdészeti hektárok;
- erdőszélek mentén fekvő támogatható hektársávok;
- rövid rotációs idejű sarjerdő;
- erdősített terület;
- ökológiai jelentőségű másodvetés, amennyiben azt különböző növényfajok magkeverékének vetésével vagy fű alávetéssel hozzák létre és nem foglalja magában az ősszel, rendes betakarítás vagy legeltetés céljára vetett, téli takarónövényekkel borított területeket;
- nitrogénmegkötő növényekkel beültetett területek.

Mivel a mezőgazdasági termelők zömének a legnagyobb terhet az ökológiai fókuszterület fenntartási kötelezettség jelenti, a fő irányvonal a zöldítés végrehajtását előkészítő munka során az volt, hogy minél szélesebb körű választási lehetőséget

adjunk ezen területek bejelentéséhez. Az egyes ökológiai fókuszterületek fogalmát a jogszabályi kereteket figyelembe véve és a hazai sajátosságokat felmérve alakítjuk ki.

3. A nem földhasználati nyilvántartás köteles területek bejelentése ökológiai célterületként.

A mezőgazdasági termelő rendelkezésére álló **ökológiai célterületeknek nem kell feltétlenül a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (MePAR) támogathatóként szereplő területen lenniük.** Elegendő, ha határosak a mezőgazdasági termelő által használt szántóterülettel. Emiatt **az olyan tájelemek és védelmi sávok területe is elszámolható ökológiai célterületként, melyekre nincs földhasználati nyilvántartási bejelentési kötelezettségük a termelőknek, továbbá a MePAR-ban jelenleg nem SAPS támogatható besorolásúak.** Ilyen tájelemek lehetnek például egyes önkormányzati területek is: útmenti sávok, árkok, melyeket fás-cserjés vegetáció borít, parti sáv és facsoport. Ezek a területek azonban jellemzően nem a mezőgazdasági termelő, hanem az önkormányzat, útfenntartó vagy más vagyongazdálkodó szerv kezelésében/tulajdonában állnak. Ugyanakkor a termelő annak érdekében, hogy teljesítse ökológiai célterületekkel kapcsolatos kötelezettségét, ezeket a területeket bejelentheti ökológiai célterületnek akkor is, ha nem a szántóterületén, hanem azzal határosan helyezkednek el (természetesen csak akkor, ha ezek a területek számára rendelkezésre állnak).

A Minisztérium megítélése szerint nem elhanyagolható azoknak a gazdálkodóknak a száma, akiknek valószínűsíthetően az előbb említett célterületek szomszédságában van szántóterületük. Éppen ezért az említett területek bejelentése nagyban segíteni fogja azokat a termelőket ökológiai célterületekkel kapcsolatos kötelezettségeik teljesítésében. **Megteremtjük a jogi háttérét a jogszabályban előírt, Magyarországon nem földhasználati nyilvántartás köteles területek ökológiai célterületként való elismertetésére.**

Budapest, 2014. augusztus 11.